

1.Lasi tekstu, ievieto teikumos piemērotus trūkstošos vārdus!

Anna Sakse

Cūkausītis

Purvainās pļavās aug savāda puķe: uz resna kāta plaukst zieds ar vienu Tās vidū ir dzeltena Laukos to sauc par, bet pilsētās audzina podos un sauc par Pastāstīšu pasaku, ko par šo puķi dzirdēju no sava vectēva.

Dzīvoja reiz puisītis Jānis. Viņš bija, kā visi bērni, ko silda gan saules, gan mātes maigums. Pēkšņi ļauna slimība māmiņu Tēvs pārveda mājā pamāti - dusmīgu sievu, no kuras zaļajām acīm Jānītim bija bailes. Pamāte Jānīti, vienmēr bija dusmīga. Viņa līdzī pārveda lielu cūku baru - Tās Jānītim bija jāgana no agra rīta līdz vēlam vakaram, no zaļa pavasara līdz kailam rudenim. Ganību malā bija dziļa, kur karstās dienās cūkas gāja Bet otrpus bedres sākās kartupeļu lauks. Viena no cūkām kā zagle gāja pāri uz kartupeļiem. Jānītim bija līdz ceļiem jābrien netīrajās, lai dzītu to atpakaļ. Vakaros viņš pārnāca mājās Pamāte nedeķa pat siltu ūdeni, lai nomazgātu rokas un kājas.

Agrāk Jānītim bija daudz draugu. Tagad citi bērni atstūma netīro cūkganu. No tālienes viņš noskatījās spēlēs un klusu svilpoja:

Kādā dienā viņš neievēroja, ka cūka ar sivēniem pārbrida pāri bedrei un rakājās pa Pamātes bērni to ieraudzīja. Viņi aizskrēja un paziņoja mātei. Tā nāca ar garu Jānītis gribēja aizdzīt cūkas, bet viņam Zēns visā augumā nokrita dubļos. Jānītis bija pavisam netīrs, tikai viena auss bija balta. Arī vienai no cūkām auss bija palikusi balta.

“.....! Cūkausis! Re, kur Cūkausis! “ bērni kļieda.

Šī Jānītim vēl stingrāk nekā melnie dubļi. Neviena viņu citādi nesauca Pat tēvs tagad paraustīja viņu aiz auss un nosmējās: “Ak tu Cūkausīti!”

Vasarā uznāca karstums. Mušas un dunduri mocīja cūku baru. Tās gribēja tikt meža ezerā, kura vietā tagad bija purvs. Tā vidū bija melns

Drīz purvs izžuva. Tikai akacis kā melna acs spītīgi, vai nevar pievilināt kādu vēsuma meklētāju. Kāds sivēns no pamātes cūku bara metās akacī izpeldēties. Sivēns sāka Jānītis skrēja uz māju saukt ļaudis palīgā. Pamāte un rāva uz purvu un kļieda: “Tūlīt tu pats izvilksi sivēnu ārā!”

Puisītis metās akacī, kura virspusē bija redzama tikai balta cūkas auss. Viņš satvēra to rociņā, bet arī pats nogrima. Vīrs ūdens palika tikai cūkas auss un Jānīša

“Tur tu arī paliksi, Cūkausi! “ nočukstēja pamāte.

Otrā dienā bija izžuvis arī akacis, bet tā vietā auga puķe, kas izskatījās

“Re, kur Cūkausītis! “ garām iedama, iesaucās kāda meitene. Tā šo puķi sauc vēl šodien.

lamāja	pašu baltu ziedlapu	žagaru	sagrāba Jānīti aiz auss
putekšņu vālīte	cūkausi	palama	kallu
dūrīte	baltas un melnas, un raibas	apaļš un priecīgs	svelmains
dūņu bedre	akacis	cūkausis	grimt
kā cūkas auss un bērna dūrīte	aizveda smilšu kalniņā	glūnēja	aizķērās kāja

melns kā sušķis	pielipa	vārtīties	
Saulīt tecēj tecēdama	kartupeļu lauks	dubļos	purvaina vieta

2.Lasi latviešu tautasdziesmu“Saulīt’ tecēj’ tecēdama”

Saulīt’ tecēj’ tecēdama,	Aiznes manai māmuliņai
Es paliku pavēnī.	Simtu labu vakariņ’.
Nav(a) savas māmuliņas,	
Kas iecēla saulītē.	Jau saulīte zemu zemu,
	Māmuliņa tālu tāl’.
Tec saulīte, pagaid’ mani,	Teku tek napanāku,
Ko es tev(im) pasacīš’:	Saucu saucu nesasauc’.

Par ko stāsta šī latviešu tautasdziesma?

Kāpēc Jānītis dziedāja šo dziesmiņu?

3.Atbildi uz jautājumiem!

1. Kāda izskatās puķe cūkausītis?
2. Kā izmainījās Jānīša dzīve, kad māmuliņa nomira?
3. Kāpēc Jānītis mājās no ganībām pārnāca melns kā sušķis (netīrs)?
4. Kādu dziesmiņu dziedāja Jānītis?
5. Kāpēc bērni Jānīti nosauca par Cūkausīti?
6. Kas notika karstajā vasarā purvā?
7. Ko pamāte kļiedza Jānītim?
8. Kāpēc Jānītis nogrima akacī?
9. Kas notika otrajā dienā akača vietā?

Pabeidz teikumus!

1. Purvainās vietās aug savāda puķe, kuru sauc
2. Jānītis līdz ceļiem brida netīrajos dubļos, vakaros
3. Pamāte nedeļa pat siltu ūdeni, lai
4. Cūka ar sivēniem rakājās pa kartupeļu lauku, pamāte nāca
5. Jānītis visā augumā nokrita dubļos, puisītis bija
6. Jānītim pielipa palama Cūkausītis, tāpēc ka
7. Karstā vasarā purva vietā palika tikai akacis, kur kāds neprātīgs .
8. Jānītis gribēja glābt sivēnu, bet

Savieno teikumu daļas!

1.	Jānītis auga priecīgs un laimīgs,	Jānītis brida netīrajos dubļos, lai dzītu tās atpakaļ.
2.	Pamāte līdzī atveda lielu cūku baru,	viņš bija pavisam netīrs, tikai viena auss palika balta.
3.	Cūkas karstās dienās vārtījās dūņu bedrē,	kāds sivēns metās akacī izpeldēties.
4.	Agrāk Jānītim bija daudz draugu,	kamēr dzīva bija puisēna māmiņa.
5.	Kāda cūka rakājās kartupeļu laukā,	bet abi nogrima purvā, virs ūdens palika tikai dūrīte.
6.	Jānītis nokrita dubļos visā augumā,	pamātes bērni to paziņoja mātei, kura nāca ar garu žagaru.
7.	Bērni Jānīti nosauca par Cūkausīti,	bet tā vietā auga puķe, kas izskatījās kā cūkas auss un bērna dūrīte.
8.	Vasarā uznāca liels karstums,	bet tagad visi atstūma netīro cūkganu.
9.	Nelaimīgais puisītis satvēra sivēna ausi rociņā,	šī palama zēnam pielipa, pat tēvs viņu tā sauca.
10.	Otrā diena izžuva arī akacis,	tās Jānītim bija jāgana katru dienu.